

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2018. gada 30. janvārī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Ineta Ziemele, tiesneši Sanita Osipova un Artūrs Kučs, kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Arņa Franckeviča (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (ieteikums Nr. 6/2018),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Kodekss) 289.²⁰ panta septīto daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. panta pirmajam teikumam un 92. panta pirmajam teikumam.

2. Apstrīdētā norma nosaka: „Ja tiesneši vienbalsīgi atzīst, ka nepastāv neviens no šā kodeksa 289.¹⁷ panta trešajā daļā minētajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem, tiesneši pieņem lēmumu par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību. Lēmumu sastāda rezolūcijas veidā, norādot tiesnešus, kuri pieņēma lēmumu. Lēmums nav pārsūdzams. Par pieņemto lēmumu paziņo apelācijas sūdzības iesniedzējam.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;

- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs ir saukts pie administratīvās atbildības, viņam uzlikts naudas sods un uz četriem gadiem atņemtas transportlīdzekļa vadīšanas tiesības. Par pirmās instances tiesas spriedumu Pieteikuma iesniedzējs iesniedzis apelācijas sūdzību. Pamatojoties uz apstrīdēto normu, trīs apelācijas instances tiesas tiesneši pieņēmuši lēmumu par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību. Tādējādi apstrīdētā norma Pieteikuma iesniedzējam ir piemērota, un pieteikumā ir norādīts, ka šī norma liedz viņam tiesības uz apelācijas sūdzības izskatīšanu un motivētu tiesas nolēmumu, kā arī pārkāpj Satversmes 91. panta pirmajā teikumā nostiprināto vienlīdzības principu.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu pieteikumu var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt aizskartās tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav.

No pieteikuma secināms, ka Pieteikuma iesniedzējam nav iespēju aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem. Proti, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2017. gada 14. novembra lēmums par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību nav pārsūdzams, tādēļ vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi Pieteikuma iesniedzējam Satversmē noteikto pamattiesību aizsardzībai nepastāv.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturajā daļā nosaka: „Konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā pēc pēdējās institūcijas nolēmuma spēkā stāšanās. Ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.”

Konkrētajā gadījumā termiņš konstitucionālās sūdzības iesniegšanai ir skaitāms no 2017. gada 14. novembra, kad Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģija pieņēma lēmumu par atteikšanos ierosināt apelācijas tiesvedību administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 133049017. Pieteikums Satversmes tiesā saņemts 2018. gada 9. janvārī. Tādējādi minētais sešu mēnešu termiņš ir ievērots.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un ceturtajā daļā noteiktajām prasībām.

7. Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts noteic, ka pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums. Juridiskais pamatojums nozīmē juridisko argumentāciju, kurā pamatota apstrīdētās normas neatbilstība katrai pieteikumā norādītajai augstāka juridiska spēka tiesību normai. Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 91. panta pirmajā teikumā nostiprinātajam vienlīdzības principam. Sākotnējo lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā par Kodeksa 213. pantā paredzētajiem pārkāpumiem pieņemot pilsētas (rajona) tiesa un to varot pārsūdzēt apelācijas kārtībā. Savukārt lēmumu par citās Kodeksa normās paredzētajiem pārkāpumiem vispirms pieņemot institūcijas vai amatpersonas, tos varot apstrīdēt augstākā iestādē un tad pārsūdzēt tiesā. Tādējādi pret personām, kuras sauktas pie administratīvās atbildības par Kodeksa 213. pantā paredzētajiem pārkāpumiem, un personām, kuras sauktas pie administratīvās atbildības par citās Kodeksa normās paredzētajiem pārkāpumiem, apstrīdētā norma paredzot atšķirīgu attieksmi. Tomēr atšķirīgajai attieksmei pret šīm personu grupām neesot objektīvs un saprātīgs pamats.

Satversmes tiesa ir vairākkārt atzinusi, ka, vērtējot apstrīdētās normas atbilstību vienlīdzības principam, jānoskaidro: 1) vai un kuras personas (personu grupas) atrodas vienādos un pēc noteiktiem kritērijiem salīdzināmos apstākļos; 2) vai apstrīdētā norma paredz vienādu vai atšķirīgu attieksmi pret šīm personām; 3) vai šādai attieksmei ir objektīvs un saprātīgs pamats, proti, vai tai ir leģitīms mērķis un vai ir ievērots samērīguma princips (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2011. gada 10. jūnija sprieduma lietā Nr. 2010-69-01 10. punktu*). Savukārt, lai izvērtētu atšķirīgās attieksmes atbilstību samērīguma principam,

jānoskaidro, vai likumdevēja lietotie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai; vai leģitīmo mērķi nevar sasniegt ar citiem, personas tiesības un likumiskās intereses mazāk ierobežojošiem līdzekļiem; vai likumdevēja rīcība ir atbilstoša, t.i., vai labums, ko iegūst sabiedrība, ir lielāks par personas tiesībām un likumiskajām interesēm nodarīto kaitējumu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2014. gada 13. jūnija sprieduma lietā Nr. 2014-02-01 14. punktu*). Lai noteiktu, vai un kuras personas atrodas vienādos un pēc noteiktiem kritērijiem salīdzināmos apstākļos, nepieciešams atrast šīs grupas vienojošo pazīmi (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2015. gada 5. februāra sprieduma lietā Nr. 2014-03-01 18. punktu*).

Pieteikumā ir citētas Satversmes tiesas nolēmumu atziņas par vienlīdzības principu, kā arī pausts Pieteikuma iesniedzēja viedoklis par apstrīdēto normu. Pieteikuma iesniedzējs ir norādījis uz, viņuprāt, salīdzināmām personu grupām. Tomēr Pieteikuma iesniedzējs nav sniedzis juridisko pamatojumu tam, ka viņa norādītās personu grupas atrodas vienādos un pēc noteiktiem kritērijiem salīdzināmos apstākļos. Turklāt pieteikumā nav juridiski pamatots tas, ka iespējamā ar apstrīdēto normu radītā atšķirīgā attieksme neatbilst samērīguma principam.

Līdz ar to pieteikums šajā prasījuma daļā neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā noteiktajām prasībām.

8. Pieteikumā ir izklāstīti lietas faktiskie apstākļi un sniegts juridiskais pamatojums par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 92. panta pirmajam teikumam. Pieteikumam ir pievienoti dokumenti, kas nepieciešami lietas apstākļu noskaidrošanai. Pieteikums šajā prasījuma daļā atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.²⁰ panta septītās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam” pēc pieteikuma, kuru iesniedzis Arnis Franckevičs (pieteikums Nr. 6/2018).

2. Atteikties ierosināt lietu par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.²⁰ panta septītās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 91. panta pirmajam teikumam.

3. Atzīt, ka nav nepieciešams aicināt Saeimu iesniegt atbildes rakstu, jo 2017. gada 16. maijā ir ierosināta lieta Nr. 2017-16-01 „Par Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa

289.²⁰ panta septītās daļas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. panta pirmajam teikumam” un Saeima jau ir iesniegusi atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 1. kolēģijas priekšsēdētāja

I. Ziemele